СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 28. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 5-го лютого 1941. No. 28. Jersey City, N. J., Wednesday, February 5, 1941. VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

СУДОВЕ ПРИЗНАННЯ ЗАКОНУ ПЛАТ

ВАШИНҐТОН. — Найвищий суд розглядав справу, в якій була замішана конституційна леґальність федерального закону робітничих плат у міжстейтовій торговлі, а також конституційність закону, що реґулює дітячу працю. Цей раз суд одноголосно станув на становищі, що оба закони є конституційні і конґрес мав право ухвалювати норми плат за працю в тім промислі, який розходиться по всіх стейтах. Суд також признав конституційним закон дітячої праці, який він відкинув був 22 роки тому.

РІШЕННЯ В СПРАВАХ ЮНІЙНИХ СПОРІВ.

ВАШИНҐТОН. — Найвищий суд більшістю голосів, пять до двох, при одночаснім гострім спротиві з боку голови суду Чарлса Гюса і Робертса, рішив, що суд не повинен мішатись до тих справ, в яких дві юнії борються за право признання колективної умови праці. Тих справ, рішив су, не можна підтягати під протитрестовий закон Шермана.

ПІДНЕСЕННЯ ГРАНИЦЬ ЗАДОВЖЕННЯ.

ВАШИНҐТОН. — Справа піднесення границь задовження поступає в конґресі вперед. Комітет засобів дискутував довший час над тою справою і більшістю голосів рішився предложити ту справу під голосування цілої палати представників. Комітет засобів станув на тім самім становищі, що секретар фінансів Морґентав, що границю задовження треба піднести з теперішньої висоти 49 біліонів, до 65 біліонів. Републиканські члени комітету хотіли підвищити ту границю тільки до 56 біліонів, але їх переголосовано.

В ОЛБАНІ ОГРАНИЧУЮТЬ ЗАКОНОДАВСТВО.

ОЛБАНІ. — Стейтова леґіслятура рішила, що всі закони, які мають надзвичайний характер і звязані з теперішним напруженим міжнародним положенням та з національним зброєнням тратять свою силу з днем першого квітня 1942. Ці міри леґіслятура ухвалила тому, бо чимало людей в Америці побоюється, що внаслідок тих надзвичайних законів ступнево в Америці готова закрастись диктатура.

РОЗБИВСЯ ВОЄННИЙ ЛІТАК.

МОРТОН (Вашинґтон). — Лісові рубачі знайшли в лісі, в горах, розбитки військового бомбовика, який пропав був два тижні тому. Той бомбовик відбував лет з вправами і мав на собі сімох летунів. Всі вони в часі катастрофи згинули.

ЛИСТ ВІД ЛЯВАЛЯ.

МОНТРЕАЛ. — Один з французів, перебуваючий в Канаді, дістав листа від французького політика Ляваля, якого викинув був Петен, а опісля під напором німців мусів знов приняти до кабінету міністрів. Ляваль у листі признається, що 90 відсотків французів душею є по стороні Великої Британії. Та проте, каже він всі ті 90% помиляються, бо Британія програє. Ляваль каже, що знає, що його чекає стричок колиб виграла Британія, проте він вірить у свою політику так, що бере те ризико.

СУПЕРЕЧКА В ЮНІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Голова Конгресу Промислових Організацій, Филип Морей, заявив, що цілком безпідставним є твердження голови Американської Федерації Праці, Вилйема Ґріна, що його юнії дістали більшість у фабричних заведеннях Форда. Зовсім навпаки, це юнії К.П.О. дістали там більшість і будуть незабаром добре натискати на Форда, щоб той признав їх як чинник, що має право добиватись колективних умов праці.

ДІТРОЙТ. — Директор персонального департаменту Фордових фабрик, Бенет, заявив, що компанія Форда буде співпрацювати з юнією А.Ф.П., але в ніякому разі не буде з жадною юнією підписувати колективних умов праці, які мають за завдання замикати юнії для інших робітників і які змушують робітників платити окуп юнійним провідникам за право працювати в Форда.

ПАНІ РУЗВЕЛТ ПРОТИ КОНҐРЕСУ МОЛОДІ.

ВАШИНҐТОН. — Пані Рузвелт виразно сказала, що від тепер не буде брати участи в нарадах Конґресу Американської Молоді, тому, бо той конґрес станув на фальшивім і неконструктивнім становищі відносно заграничної політики. Той конґрес виступає проти пропонованого в конґресі законопроекту поширення прав президента в справах помочи чужим державам.

Урядники згаданого Конґресу відповіли, що розходяться з панею Рузвелт тому, бо вона тепер має інші думки про свободу в Америці, про поступ і про можливости для молоді.

НЕБЕЗПЕКА ДЛЯ АМЕРИКИ З ОБОХ СТОРІН

В конґресовій палаті представників далі дискутували над законопроектом помочи чужим державам. Републиканські представники далі старались представити, що нема потреби ухвалювати цього законопроекту, бо в ньому містяться небезпеки для внутрішньо-американського ладу. Конґресмен Дирксон навіть накинувся на британського амбасадора Галифекса за те, що той зложив візиту голові конґресового комітету заграничних справ, Сол Блумови, нібн в ціли аґітації за законопроектом. Сол Блум заперечив, що Галифекс пробував наклонювати його прихильно до законопроекту.

Зате конґресмен Джансон перестеріг приявних, що для Америки тепер ґрозить велика небезпека з обох сторін, з боку Атляштику і Пацифіку. Він сказав, що вже тепер держави „осі" натискають на Японію, щоб вона щось почнала на Пацифіку. Колиб Німеччині вдалося усунути з дороги Англію, як вона усунула Францію, Японія вступить до війни проти Америки так, як вступила Італія до війни по розґромі Франції, говорив Джансон. Згаданий законопроект не має на ціли втягнути Америки до війни, тільки має дати президентови широкі права так маневрувати державним кораблем, щоб дістати подостатком часу для повного американського узброєння.

СЕНАТОРИ ДІСТАЮТЬ ПЕРЕСТОРОГУ З ДРУГОГО БОКУ

В той час, як палата представників у повнім складі дискутує над тим, чи ухвалити законопроект ч. 1776, в сенаті покищо дискує над тим комітет заграничних справ. Той комітет, подібно, як передтим робив комітет палати представників, випитує про ту справу ріжних свідків. Він випитував на черзі бувшого губернатора Висканзину, Ла Фалета і соціялістичного провідника Нормана Томаса. Оба свідки висказувались проти згаданого законопроекту і казали, що він містить в собі небезпеку виповідження війни, до якої Америка не підготована. Одначе, оба вони стверджували, що держави „осі" є загрозою для Америки. Запрошення до зізнань дістав також полк. Ч. Линдберґ, але він відмовився, кажучи, що не може нічого нового сказати, крім того, що вже сказав перед комітетом палати представників.

ІТАЛІЙЦІ ДАЛІ ВІДСТУПАЮТЬ В АФРИЦІ

По сильній обороні італійські війська таки мусіли покидати місто Баренту в Ерітреї й податись в гори. Положення їхне тепер остілки лішше, що британці не можуть за ними наступати в скорому темпі, бо терен гористий і є де скритись і звідки боронитись. Значить, що й малі частини можуть тепер ставити [illegible] опір, принаймні часово. Також італійці відступають з Аґордат, як і в Етіопії, де найбільше терплять від повстанців. Британське звідомлення подає, що британські літаки бомбардували італійське летунське поле в Кастель Беніто й знищили там сім літаків. Британська тактика тепер така, щоб окружити решти італійської армії в Африці. Кажуть, що це станеться цілком певно з італійською армією в Ерітреї, яка має ще до 100,000 війська. В Римі здають собі справу з тяжкого положення, що вже пізнати навіть по тому, що подає преса.

ЗАПОВІДАЄ КІНЕЦЬ ІТАЛІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ В АФРИЦІ

Австралійський премієр, Роберт Мензіс, що прибув до Єрусалиму, заявив кореспондентам, що те, що діється на воєнних фронтах в Африці, вказує наглядно, що прийшов кінець італійській імперії в Африці. Премієр прибув відвідати австралійські війська, що борються в Палестині, Єгипті й Лібії.

УШКОДИЛИ ВЕЛИКУ ТАМУ В САРДИНІЇ

Британські летуни перший раз вжили повітряні торпеди для бомбардувань на суші. Було це на італійськім острові Сардинії, де бомбардували з успіхом велику таму, що служить для використовування водної сили до добуття електрики.

ПОГАНА ПОГОДА — ПЕРЕШКОДОЮ І РАТУНКОМ

Над Англійським каналом зависла густа мрака, як теж і над Англією. Це є властивою причиною, чому нема німецьких налетів на Англію, а британських на Німеччину. Та для населення обидвох країв це відлих.

ВІЗВАВ ВІЙСЬКО ДЕРЖАТИ ПОРЯДОК

Премієр Полудневої Африки, ген. Смутс, заповів, що буде переведене точне слідство в справі останніх розрухів, та що будуть покарані винуваті, як теж буде заплачене відшкодування тим, що потерпіли. Військова влада розпочала спеціяльне слідство проти тих вояків, що нарушили військову дисципліну і брали участь в публичній бійці. Ген. Смутс візвав вояків задержувати холодну кров навіть тоді, коли їх провокують.

ІТАЛІЙСЬКІ ЖОВНІРИ В АФРИЦІ ПІДДАЮТЬСЯ БРИТІЙСЬКОМУ. — Британські жовніри назвали таку здачу „подвійним фашистівським салютом".

СУМНІВАЮТЬСЯ, ЧИ НІМЦІ НАПАДУТЬ НА БРИТІЙСЬКИЙ ОСТРОВ

БЕРН (Швайцарія). — Невтральні дипльоматичні обсерватори є тої думки, що ледви чи Гітлер відважиться напасти цеї весни на Англію. Вони кажуть, що німці мусять здавати собі справу з того, що британський острів є до нездобуття, а колиб навіть і вдалося їм висадити свої війська на британський беріґ, то вони там були розґромлені. Що так в Берліні розуміють ту справу, видно найкраще по тому натиску, що іде на Францію. А, кажуть обсерватори, іде про те, щоб дістати від уряду маршала Петена згоду на те, щоб можна було з пристані Тульон висилати німецькі війська до Африки. Далі іде теж ще й про те, щоб французькі пристані в Африці вжити для воєнних німецьких і італійських операцій. З того видно, що Німеччина хоче вдарити на Англію в Африці й там захитати її силу. Сама Німеччина бачить, що спробувати це осягнути в самій Англії — надто ризиковне, якщо не безнадійне діло.

ВСЯ УВАГА ЗВЕРНЕНА НА ПЕТЕНА.

ВІШІ. — Уряд маршала Петена знайшовся в надзвичайно скрутнім положенню. Він стоїть перед тим, що або треба йому приняти свого роду німецький диктат і приняти до зреорґанізованого уряду Ляваля, бувшого міністра заграничних справ, що його Петен віддалив, або бути нараженим на окупацію цілої Франції німцями. Кажуть, що маршал Петен вибере з двох лих — менше. Значить згодиться приняти Ляваля, якого німці називають „одиноким", з яким вони можуть переговорювати. Виходить на таке, що уряд маршала Петена хоче за всяку ціну не дати втягнути Францію в нову війну. І тому є рішучо проти того, щоб французька фльота могла бути на услугах Німеччини.

МІЖ-ЕВРОПЕЙСЬКА ТОРГОВЛЯ.

БЕРЛІН. — З того, що подає кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс", виходить, що Німеччина готується стати осередком нової европейської торговлі, згідно з тим „новим порядком", що його виготовляють держави „осі". А цей порядок, як кажуть націстські урядові кола, полягає в першу чергу в тому, щоб не зносити більше того, щоб „держава, що не належить до европейського континенту, диктувала в економічних справах Европи". Як легко догадатись, є це напад, звернений в сторону Англії. Европа, кажуть націсти, мусить сама продукувати все те, що потребує, або спроваджувати з тих країв, до яких має доступ.

ПРОТИ ЕВИ КЮРІ.

ПАРИЖ. — Німцями контрольована преса домагається, щоб французький уряд застановив платню паці Еви Кюрі, відомий науковий силі, а це тому, що вона обороняє в Америці британську блькаду і є проти того, щоб посилати поживу Франції.

ВЕРТАТИ ДО РЕЛІҐІЇ!

РИМ. — Мораль переживає критичні часи. Є вічні Божі правди, але їх многі не можуть добачити серед хаосу, живучи в такому віці, який позбавлений відчуття моралі в такій мірі, як ніякий інший вік нашої історії. Людина може сама вибрати собі життєвий шлях, але не всі шляхи ведуть до Бога. Тому чоловік повинен вибирати тільки ту дорогу, що веде до Бога. Де нема Бога, там всі шляхи недосконалі. Ось таке читаємо в передовиці „Осерваторе Романо", ватиканського часопису, в якому апелюється до повороту до моральности через релігію.

ЗРАЗОК ВОЄННОЇ ГІСТЕРІЇ.

РИМ. — Часопис „Тевере" підніс крик, що ще досі існує в Римі „грецька вулиця", та що існування вулиці з такою назвою є „обидою для всіх тих, що борються".

СОВЕТСЬКО-ЯПОНСЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

МОСКВА. — Японський амбасадор в Москві дістав від свого уряду поручення розпочати з Советами переговори в справі заключення загального японсько-советського торговельного договору. Це є в звязку з намаганням Японії дійти до справжнього союзу з СССР, а принаймні до заключення договору про ненапад.

НІМЦІ В БОЛГАРІЇ.

ІСТАНБУЛ. — Прибувші з Софії кажуть, що в Болгарії збільшається з кожним днем число „німецьких бизнесменів", під чим звичайно розуміється військових людей, перебраних по цивільному. Що й з Болгарією щось неясно, видно по тому, що покликають резерви до військової служби.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідае.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРИЗНАЮТЬ

Німці під націстичною владою зробили цими днями відкриття: Вони довідалися вперше, що Америка виринає на міждержавному обрію як можливий ворог Німеччини.

Факт цього розкриття є передовсім замітною ілюстрацією того, скільки знає населення тоталітарної держави. Виглядати це може зовсім неймовірною річчю, а прецінь це правда, що досі німці, серто широкий загал населення, про це нічого не знав. Націстичний уряд оточив їх таким щільним муром, що через нього просто не пробиваються ніякі вістки, яких не хоче націстичний уряд.

Супроти дотеперішньої політики націстичного уряду закривати ці вістки його дозвіл на їх пропущення рівняється приказові дати цій вістці широкий розголос. Отже націстичний уряд тепер хоче виразно вбити своїм підданим у голову, що Злучені Держави тепер заняли до Англії становище, явного, хоча ще не воюючого союзника. З цього треба робити висновок, що націстичний уряд уважає вибух війни між Злученими Державами й Німеччиною за можливий, ба навіть правдоподібний.

Прийшовши до такого висновку на основі відомих йому фактів, німецький уряд бачить, що йому не буде можливо цей факт довго закривати. Він пробує зробити призначня тоді, коли воно Німеччині може найменше пошкодити.

Націстичний уряд знає, яке враження може викликати в Німеччині вістка, що Злучені Держави можуть піти на допомогу Великій Британії. Німці знають уже з фактичного досвіду про значіння Злучених Держав для війни в Европі. В першій світовій війні Німеччина легковажила собі виступ Америки по стороні аліянтів і за це їй прийшлося потім важко платити. Тоді німецький уряд не подавав до ширшого відома американського приступлення до війни проти Німеччини, а коли нарешті був примушений обставинами це признати, то старався це приступлення поменшувати. Мовляв, Америка не може дати ніякої допомоги аліянтам, не може її дати начас, а та, яку дасть, висліду війни змінити не може. Закривання фактів і перекручування відбилося важко на Німеччині, і націстичний уряд пробує тепер до цих некористей недопустити. Одначе він все ще йде старими дорогами. Він пробує представити факти так, щоб з них населення Німеччини й підбитих країв набрало враження, що Англія находиться в такому критичному стані, що її вже ніщо, навіть допомога Злучених Держав урятувати не може.

Робити таку пропаґанду тепер не важко, бо, як звісно, в Америці, згідно з демократичною традицією, питання відношення Злучених Держав до Анґлії дискутується зовсім явно й противники допомоги Анґлії чи участи в війні можуть все говорити відкрито, навіть те, що Англія може найтися скоро в критичному стані, ба навіть війну програти.

ПРОФ. СИМПСОН ПРО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ

В містіРіджайна (провінція Саскатун, Канада) мав виклад проф. Дж. Симпсон зі Саскатуну на тему „Українська справа". Виклад відбувся заходами „Вімәнс Кенедієн Клоб". Як відомо проф. Симпсон уже нераз забирав слово в обороні українського народу в Европі на самостійне, державне життя. Згідно з тим, що подає про цей виклад „Лідер Пост", подає „Канадійський Фармер" з Виннипеґу про цей виклад між іншим таке:

„Приступивши до властивої теми, себто до українського питання, проф. Симпсон підчеркнув значіння України у світовій ситуації. Україна це край в центрі Европи. У тій смузі земель, де саме є Україна, постійно виникають заворушення. Там виникла попередня війна і якщо у будучому мировому трактаті не буде у тій смузі заведений лад, то там певно прийде до третьої великої війни. Світ не може легковажити політичного положення у тій центральній Европі.

„Через 1,000 літ, говорив проф. Симпсон, Україна була під чужою контролею. Раз під Росією і Польщею, потім під Росією і Австрією а далі знов під Росією і Польщею. Україна була поділена і поневолена. На короткий час вона визволилася, а далі знов підпала під чуже ярмо.

„Отся війна знов виникла у тій неупорядкованій смузі. Коли у будучому має настати у світі лад, спокій і безпеченство, то у мировім договорі мусять бути полагоджені питання отсеї смуги землі, яка від давна є бочкою вибухового пороху. Відбудова України, говорив професор, не лежить по точно означеній лінії британської політики, як н. пр. відбудова Франції, Норвеґії й Польщі. Однак згідно з демократичним рухом Україна повинна відзискати свободу. І коли Британія не дасть прав тій области, то вона, ця область, звернеться за тим до других і скоро вибухне свіжа війна. Професор з притиском підчеркував значіння України у світовій ситуації.

„Це короткий зміст промови проф. Симпсона. Очевидно виклад був куди обширніший і докладніший ніж це подано в „Лідер Пост". Ті, що знають проф. Симпсона, добре знають його глибоке знання українського народу і української історії, На ділі проф. Симпсон є між канадійцями найпершим знавцем української справи. Він так докладно познакомлений з усім, що відноситься до українського народу, що між інтеліґентами українцями в Канаді нема такого, щоб йому в тім дорівняв. Колиж ходить про його особисті симпатії, то без найменшої пересади можемо сказати, що проф. Симпсон є між канадійцями найпершим нашим приятелем, який, як нам здається, пізнавши недолю України, поставив собі за велику ціль прийти тому нещасному краєві у поміч. Проф. Симпсон є вченим великої міри і як такий не любить розголосу. Не для розголосу, не для здобуття вдячности він інтересується долею поневоленої України. Він чинить це як британський патріот і як чоловік наскрізь гуманний, що бажав би добра і справедливости там, до тої справедливости він не бачить.

„Нехай ніхто тих слів не розуміє так, немов би ми хотіли проф. Сомпсонові приподобатися. Ми добре розуміємо, що проф. Симпсон ні від нас, ні від інших українців, ніяких славословій і похвал не потребує. Взагалі великі люди, а до них безперечно належить проф. Симпсон, не зважають ні на похвали, ні на критику, а йдуть вперед так, як це їм їх розум і їхнє сумління диктують. Вони находять внутрішнє вдоволення не у похвалах, а у благородній власній праці для шляхотної і високої цілі".

ВИХОВАННЯ ЯК НАЦІСТІВСЬКА ЗБРОЯ

Найсильніша пропаґандна зброя — це виховання. Такої думки Марґарета Кларк, що пише на ту тему в новозеляндському часописі „Віклі Нюз". Ніяка форма влади не вдержиться, каже, вона, якщо виховання дітей іде в напрямі, ворожім до тих ідей, яких виразником є влада. І ніхто того не розуміє ліпше від Гітлера, твердить Кларк. Вона каже, що демократія не мала змоги закріпитись в Німеччині. Коли німецький нарід скинув збройний одяг і переодягся в мирний, то так склалося, що його знову переодягнено з поспіхом у збройний одяг.

При тім німецький нарід завернув до свого военного настрою з певною ріжницею. Бо щоб не думати про кайзерівсько-імператорську Німеччину й її виховну систему, то вона таки видала кількох найбільших учених новітних часів, а її університети були славні на цілий світ. Її знамениті учені викладають днесь по заграничних університетах тому лише, що їх носи не є уформовані на арійський спосіб.

Дивачне поняття „расовости", яке було вжите Гітлером на оправдання найстрашніших злочинів, не є його власного виробу. Ця ідея повстала в умі Бісмарка, а дійшла до свого повного розвитку в умі кайзера Вільгелма. Деякі німецькі фільософи минулого століття використали теж це поняття, яке видавалось дуже принадним для держави, що саме виринала зо сполуки дрібних державок і князівств. Правдоподібно навіть Геґлеви, Фіхтому і Бісмаркови запоморочилося би в голові, якщоб встали з гробів, на вид такого потворного плоду, який видали.

Теперішня виховна система в Німеччині є нічим іншим як пересадою, але має за ціль ширити ріжнородність того виховання, що було поширене за часів кайзера. Це є правдоподібно й одною з причин, чому Гітлерови повелось в доволі легкий спосіб зорґанізувати Третій Райх. Від нації, що ніколи передше не мала демократичної системи виховання, неможливо сподіватися, щоб присвоїла собі за ніч демократичний настрій ума. Головною ціллю німецького виховання є створення вчителями послушної і недумаючої товпи, якої умовний розвиток є „ограничений учителями, що є слугами держави". Історію перероблено на приказ Гітлера в такий спосіб, щоб вона відповідала його теоріям про расову вищість тевтонів. Німецьких дітей учать, що вони є пануючим народом, лордами і панами. Бісмарк говорив у подібному дусі, одначе, щодо біольоґії про расову вищість, то він не був такий певний себе.

Це є дивне явище, держава є перзоніфікована провідником і йому віддається обожання. Німецьких дітей вчиться, що Гітлер є всюди і в усьому на першому місці. Він не може зробити помилки. Його слова є законом. І горе спіткає кожного, хто думає інакше. Дитині завертається голову обманчивими правдами, обдуманою брехнею, а все те є оперте на безглуздних теоріях, які мають заняти місце релігійного богопочитання. Одинокою правдою є евангелія, голошена Гітлером. Тих, що з тим не годяться, проганяють, або замикають до концентраційних таборів. Наслідком того є те, що німецькі визначні вчені є вигнані з краю, або находяться в концентраційних таборах.

Також не можуть родичі своїм впливом параліжувати ті фальшиві теорії. Багато старших німців є нормально думаючими людьми, але дітей перепитується в школі про розмови, які ведуть їхні родичі вдома і на підставі доказів, постачених дітьми, арештується батьків. Ніякий родич, який бажає задержати свою голову на карку, не сміє перечити „правдам", яких його дитина вчиться в школі. Наслідком цього в домах, що є неприхильно настроені до націвського режиму, інакшу ведеться розмову в приявности дітей, а інакшу в їхній неприявности. Кожна дитина, що вчащає до школи є важним аґентом Ґестапо. Коли японці прилучились до „осі", німецькі учителі дістали приказ оголосити своїм школярам, що японці є „арійцями". З тої причини зрезиґнував професор етнольоґії на університеті в Ляйпціґу. Він не міг продовжати свої виклади серед такої системи, де правда не існує. Нема сумніву, що й багато інших професорів зрезиґнувало би, якби не справа хліба. Марґарета Кларк каже, що мала нагоду говорити з учителем, якому піт стікав з обличчя, коли говорив про страшні злочини модерної німецької системи виховання. Тому, що головним завданням модерної німецької держави є вишколення вояків, фізичне виховання стоїть там горою над умовим вихованням, а тимударемнено основну ціль дійсного виховання.

Необмежена воля є загрозою для свободи, як про це довідався модерний світ своїм коштом. Одначе цьому зарадити можна не закуванням ума в пута, як це зробить німецька держава. Накинення пут на ум означає поворот до варварства — каже Кларк.

ЩО СПОНУКУЄ ЛЮДЕЙ КУПУВАТИ ТА ЧИТАТИ КНИЖКИ?

Чеське товариство — „Кооперативна Праця" попрохало свого часу своїх членів написати по щирости, через що саме вони купували чи взагалі читали ті або інші книги. На це дістало дуже цікаві відповіді, а саме: найбільше число членів (357) відповіло, що вони купували ті книги, про які добре написала критика. 331 відповіли, що вони купують книги з любови до певних авторів, 305 членів купують тому, що так їм радить їх часопис. Статті про книги по ґазетах та інших часописах спричинилися до купівлі книг 101 членом. 76 членів купили книжки з огляду на рекомендації тих видань приятелями. 53 купували тому, що довідалися про книжки з ґазетних оповісток, а 49 зацікавилися книгами у вікнах книгарень. В 28-ми випадках книжки куплено для самоосвіти, 17 — інстинктовно, також у 17 — для розваги. Переглядання книжок викликало бажання їх купити в 15-х випадках, вигляд книжки — лише в 9-х випадках, так само і спеціяльна про деякі книги реклама окремими проспектами. Друковані витяги з книжок зацікавили лише сім осіб. Спеціяльні анкети сприяли купівлі 4-х книг, а назва книги привабила лише в 3-х випадках, як і зазначення авторів, що книга є їхньою сповіддю. Дуже дивно, що зміст книжки викликав її купівлю тільки один раз! Так само тільки один купив собі ту книжку, яка була похвалена в радіовім розголосі.

Отже дуже несподіваним у цій анкеті є те, що зміст книги не має ніби впливу на поширення книги. Не менше дивовижне, що радіова реклама не має майже ніякого впливу, що назва книги так само не робить враження на читача, як і окремі уступи в творі. Цікаво також, що зовнішній вигляд книги грає цілком другорядну ролю в її поширенні.

ВАТИКАНСЬКИЙ ХЛІБ.

Ватиканський хліб є найліпший в Европі, а їсти його можна тепер згідно з пайками. Муку на цей хліб привозять з Угорщини і тільки 10 унцій, або два малі бохонці, може купити одна особа в одним дні.

АМОРІ Л. ГАСКЕЛ, предсідник Краєвої Кінської Вистави.

ЮЛІЯН ТАРНОВИЧ.

ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ

(10)

Також Карпати не станули непроходимим муром між двома частинами того самого народу. Навпаки їхні провали звязали їх міцно разом і стали для них тим, чим були на інших, низинних просторах наших українських земель ріки; саме: природними шляхами зединення окремих родів та племен в одну культурно-національну цілість — один великий Український Нарід.

Княжі часи.

Словяни, наші предки, ввійшли в історію як племя вояків-завойовників. Зі своєї прабатьківщини, із безмежних пущ східньої Европи, вони порозходилися на всі сторони, попромощували дороги серед нетрів та дряговиння, опанували великі ріки, ввірвалися у степи. Протягом століть поусували зі свого шляху чужі народи, перебилися до Чорного моря й дійшли до недоступних Карпат. Вони йшли все вперед, займали все нові простори, відбивали напади азійських орд, заселювали дикі поля. У змаганнях з іншими племенами вони перемагали своєю свіжою буйністю та нестримним розгоном. Ціла початкова організація первісних словян спиралася на роди й племена. Рід це була велика родина, що складалася з кількох десятків людей, посвояченних між собою. Жили вони в одній оселі, мали спільне майно — землі, ліси, ловища, худобу та підлягали владі найстаршого в роді. Члени роду взаїмно собі помагали. Коли хто одного з них покривдив, усі мали за покривдженого заступатися. Коли кого вбито, свояки мали обовязок пімстити його смерть. Але найважніше завдання роду було обороняти своїх людей від ворожого нападу. Словяни ставили свої оселі в недоступних місцях, у густому лісі або серед непрохідних болот. Укріплювали їх валом і частоколами.

Члени роду йшли в бій, бороночи свою рідну оселю, своїх жінок і дітей, своє майно й увесь свій добуток; боролися завзято, бо боротьба рішала про те, чи жити їм, чи пропадати. Провід над військом роду мав найстарший у роді, або той, кому члени роду доручили цей обовязок. Здається, звався він староста.

Більше родів, замешкуючих одну околицю, творило **племя.** Племя єднали спільні обичаї, вірування, спосіб життя, одяг, говір. В часі небезпеки поблизькі оселі умовлялися, як виступити на ворога, закладали спільні укріплення, приготовляли місця, де все населення могло сховатися. На чолі племени стояли **князі,** а старшини родів творили раду, віче.

Найдавніший наш літопис подає імена племен, що жили на українських землях і будували собі там могутні городища. На крайньому заході наших земель повстали за княжих часів славні червенські городи, ряд могутніх твердинь між Бугом та Сяном, одначе — хто ці укріплення заснував, про це літописці не переказали нам нічого. Але могутні городища, що залишилися досі, свідчать про силу тодішньої державности.

Але словяни не дорівнювали іншим народам зброєю й організацією, зате перевищили їх способом будови городів. В Галичині є їх понад 100. Частина цих городищ походить із доісторичних часів, але переважливе число з V.—VIII. століття. Словянські племена не мали сили перемогти ворогів у чистому полі, то й боролися так, що ставили скрізь укріплені городи. І гори Карпати найкраще надавалися до такої оборони.

На жаль ніде не находимо історичних вісток, що подавали би, який дійсний стан існував в західніх частинах Карпат за перших українських князів. Одначе не улягає найменшому сумнівові, що наші предки і тут мусіли завзято боронитися перед ріжними зайдами; тим паче, що Карпати здавня були лакомим куском і тому ріжні посягали за цими землями. В першу чергу серед густих карпатських пралісів — неконечно треба було будувати окремі сховища, бо сама карпатська природа, як лісна гуща, болота, ріки, непроходимі верхи були досконалою охороною перед чужими зазіханнями.

Маємо вправді скупі вістки про другі українські землі за княжих часів, та знаємо, що предки наші вийшли з одного східнього середовища, що в своїх походах зайшли далеко на засянські землі та тут оселювалися — і це саме наводить твердження, що ніхто інший — лише ці самі люди — як і на других українських землях — отже українці — дали основу під тодішне життя й пізніший розвиток українського племени в Карпатах, що від дещо відмінної своєї говірки від других українських говорів — прибрало з бігом часу — назвище лемки. Одначе на це станнє зложилося багато інших причин і впливів других посторонніх чинників.

Знаємо точно, що вже українські князі брали українське племя лемків в оборону перед наїзниками та їхнім визиском, помагали їм також випирати ворога з підкарпатських земель і зі самих Карпат.

Ще за княжих часів осередком Сянока були княжі **тереми** (палати-замок), а польські літописці пишучи про польського короля Казимира, згадують, що він уже в 1352 р. перебував у сяніцькому замку. Тепер нема й сліду ані з давнього княжого замку, ані з церкви, яка звичаєм наших князів була при замку. На місці давнього княжого замку є тепер у Сяноці замок, що його чомусь звуть „замком польської королеви Бони". Назва ця безпідставна, бо місцеве подання про основницю замку в Сяноці кр. Бону, оперте на неісторичних — видуманих основах — бо хоч у ньому жила в XVI. столітті королева Бона, то не на її приказ замок збудували. Можливе і це більше правдоподібне, що для неї старий замок наших князів перебудували. Дальше знаємо, що Сянік заложили українські князі, яка оборонний замок; він належав до українсько-руського воєвідства, рядився українським - руським правом, яке в сяніцьких Землях доховалося до 1434 р.

Треба також згадати, що в 1241 р., як татари дійшли аж на поля Ліґніци — місто на долішньому Шлеську — тоді зачіпили за Сянік і його частинно зруйнували. Заразом це перша історична згадка про місто Сянік.

Поблизькі села Сянока, Босько, Березів (теперішне містечко), Команьча, Куляшне, Прусік, Солинка, Суровиця, Тирява, Щавне й Ячмир платили ще в 1496 р. „замкове" на направу сяніцького замку.

Натомісць нічого не знаємо про початки замку на Собині, коло Манастирця, біля Ліська, бо він був уже в XVI. столітті розвалений.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

З ДНЯ

ЧИ НА ПРАВИЛЬНІМ ШЛЯХУ?

В нашім суспільнім житті в Америці нині слідний застій. Нема закликів, нема точно поданих цілей, для яких можна булоб звернути нашу суспільну енергію. Тому та енергія вигасає, запал до праці стигне, а люди відвертаються від громадянської роботи.

На це є такі пояснення, що нині така ситуація, що годі щось більше робити; годі повести якусь ширшу акцію, чи навіть накреслити виразно ціль, до якої ми маїиб у теперішню пору стреміти. „Робіть те, що дотепер робили. Держіться своїх організацій, відбувайте збори, дискутуйте над ріжними справами, влаштовуйте національні свята, збирайте збірки, хоч би ті збірки хвилево мали залишитись у ваших касах, і ждіть відповіднішої хвилі.„ Так приблизно кажуть верхи.

ЧИ ДІЙСНО НЕ МОЖНА РОЗВИНУТИ ПРАЦІ?

Така порада тільки частинно оправдана. Минула наша громадська робота, що мала на цілі помогти нашим братам у старім краю в їх визвольних змаганнях, мала якийсь сенс, якусь точку, до якої вона була спрямована. Наш широкий загал в Америці вірив, що, збираючи гроші на ріжні народні цілі, на визвольну боротьбу, на Рідну Школу, на політичних вязнів, на Просвіту, на інвалідів, на народні доми й інші речі, він тим скріпляв український нарід у старім краю матеріяльно і морально, робив його відпорнішим на ворожі удари та заохочував його до боротьби за національний ідеал — свою власну державу. Серед таких обставин і ріжні національні свята, з патріотичними програмами і промовами мали свій зміст. Тепер ту ціль відрубано, суспільну енергію перегороджено греблею, а широкий загал не знає на чім стоїть.

ЧЕКАТИ НА ЩО?

Каже дехто, що треба чекати кращих сприятливіших часів. Але де є запорука, що сприятливіші часи прийдуть? Хіба нас передтим не вчили, що кожний є ковалем своєї долі і кожний нарід сам викликує для себе сприятливі обставини? Чи наше пасивне чекання може щонебудь взагалі створити, зокрема якийсь сприятливий міжнародний уклад? А понадусе: чи в нинішні напружені, воєнні часи, коли кожна нація, кожна течія, кожна суспільна верства так горячково працює на свою користь і укладає тверді основи для боротьби за свою дальшу будучність, можемо ми задоволятись пасивним чеканням? Хіба нині не є час, про який мріяли десятки літ міліони поневолених людей, щоб у нім використати події для поправи свого життя?

НЕКОРИСНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Здається, що нашим завданням тут в Америці, коли ходить про поміч нашим поневоленим братам, буде викликувати якнайприхильніші відгуки для визвольних українських змагань, приєднувати для них якнайбільше приятелів серед корінних американців і чужинців. Нефортунна політика деяких українських людей з одного боку, а заходи наших ворогів з другого, доводять до того, що цілому українському визвольному рухові дехто прищіплює марку „пронімецькости". В той спосіб деякі українські люди несвідомо, а вороги свідомо, замісць приятелів по цім боці, витворюють ворогів для українських визвольних змагань. Чим це все закінчиться, коли англо-саксонський табор виграє? А що він виграє, починають нині вірити вже й ті, що ще пів року тому говорили, що Англія має шанси виграти один на сто.

ВІДБИВАННЯ.

На загал нема в нас добре зорганізованої проти-пропаганди. Люди й організації відбиваються поодинчо, а деякі навіть радіють з чужого нещастя, бо по пальцях, коли хтось хоче видряпатись на сухе місце. Обвинувачують поголовно, не розбираючи, хто завинив. Бо не бажання знайти винуватця, тільки бажання знищити ненависного конкурента є рушійною силою в тих обвинуваченнях.

Це використовують ріжні темні сили, вороги всякого українського визволення, які за невідомі фонди повели в Америці нескольну пропаганду проти всего, що українське. Очевидні брехні, пускані тими темними силами проти наших ріжних людей і інституцій є доказом, що тут маємо до діла не з помилкою, тільки з вирахованою ворожою пропагандою. Наша нечинність, вичікуюче наставлення, відсутність рішучого протидіпання, помагає тій ворожій пропаганді і навіть серед безінтересових американських кол викликує сумнів: „Хто зна, може вони справді такі?"

ПРОТИАКЦІЯ.

Щоб цьому запобігти, на думку цеї колюмни, треба не лиш відбиватись від чужих нападів, але треба повести проти них наступ. А цей наступ можна буде повести лиш тоді, коли ми відважно і рішуче скажемо, по котрім боці наші інтереси і наші серця. Ми мусимо голосно сказати, що ми вцілости по боці англо-саксонського світу. Ми мусимо не лиш це говорити виразно і отверто, але мусимо почати роботу, яка піддержувалаб ці наші думки і переконання. В той спосіб ми сплатимо наш довг супроти нашої прибраної батьківщини, Америки, за її гостинність; а також поможемо нашим братам у їх визвольних змаганнях, бо підготуємо якслід ґрунт по англо-саксонськім боці і здобудемо для українського народу приятелів.

Така активна політика відразу надасть розгону для цілої нашої суспільности в Америці. Ми всі почуємо, що кудись йдемо. Водночас подибаємо в корінно-американській пресі прихильні завваги про нас. Це надасть для нашої тутешної праці більшої віри в себе.

Без цього нам дійсно залишається тільки чекання. Чекання в той момент, коли на світі шаленим темпом йдуть такі переміни, які матимуть наслідки на сотки, а то й тисячі літ.

ВІДТЯЛИ ГОЛОВУ ЖІНЦІ, НІБИ ШПИГУНЦІ

БЕРЛІН. — Кат відтяв сокирою голову 20-літній Рут Шуберт, засудженій націстівським судом за шпигунство. Разом з нею покарано в такий самий спосіб 62-літнього Карла Шапера. Минулого місяця відрубано голови трьом особам, засудженим за шпигунство.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

ЗАЧИНАЮТЬ ПОДАВАТИ ДІЙСНУ ПРАВДУ

В арґентинськім „Українськім Голосі" подано за Юрієм Липою „нові погляди на події й діяві особи польської історії", себто згадано за тих польських критиків, що взялися писати правду про польське минуле, виходячи з того заложення, що тим принесуть справжню користь свому народови.

Великі заслуги поклав під цим оглядом польський історик, **Ольгерд Ґурка**, професор історії у варшавськім університеті, який, між іншим, станув в обороні козаччини, фальшиво представленої в повістях Генрика Сєнкевича. У своїх працях Ґурка виступає теж проти твердження, що Польща „впада „через жерливість своїх сусідів". Головною причиною упадку Польщі був „низький моральний стан тодішнього польського суспільства".

За голосом Ґурки пішли інші польські історики.

Блискуча книжка **А. Свентоховського** „Ґенеальоґія сучасности" (1936) розкриває перед читачем цей „вік звироднінння польського суспільства". Написана вона з бажанням приспішити розвій політичного розуму поляків. „Ми, — каже автор, — занадто спізнилися в розвою, отже не затягуймо тепер цеї пережиткової доби".

Свентоховскі безжалісно підкреслює нетерпимість польської шляхти. Римо - католицтво „було єдиною міцною віссю шляхецького розуму. Польща 18-го століття мала коло 4,600,000 римо-католиків, 3,790,000 греко-католиків, 550 тисяч православних, 200 тисяч протестантів і 900 тисяч жидів. Хоч скількість іновірців була зближена до половини населення (без жидів), шляхта не хотіла й слухати про рівноправність, хоч би навіть у відношенні до християнських ісповідань. Нетерпимість Варшави була надзвичайна. Лютеранам доводилось потаємно відбувати свої обряди. Шляхецький літописець з задоволенням нотує, що в році 1750 „вже останній раз бачили публичний похорон євангеліка".

Не менша нетерпимість була й у відношенню до селян, тоді, коли вже по всій Европі повіяли визвольні подуви. З кріпацького стану не було виводу. „Коли в Польщі, — каже Свентоховскі, — полювали завзято на втікачів - кріпаків" і вишукувано їх навіть по монастирях серед ченців, щоб повернути на панщину, — в той самий час італійців не разило те, що папа Григорій XIII. походив з міщан, а папа Сикст в молодости був пастухом".

Прав своїх шляхта не шанувала. Збір законів її слушно називали „законами ніколи або нечасто стосованими", а постанови сойму мали „вартість не більшу від ціни паперу, що на нім були списані".

Свентоховскі подає в своїй книжці слова німця Єссена про Польщу тих часів, підкреслюючи, що вони „не мають у собі жадної пересади". „Найбільшим нещастям цього краю — пише Єссен — це те, що публична опінія не осуджує злочинства і вважає їх за дотепні тучки. — Люди старих родів можуть тут бути без серця, але так звані вищі сфери не будуть виступати проти їх найбрудніших чинів, оскільки той, хто їх поповнив, має впливову рідню і звязки. Навпаки, його приймають, віддають йому візити, найповажніші родини приходять до нього... Чеснотлива людина в Польщі деінде видавалась нікчемником".

Досить блідо виглядає на тому тлі „Конституція 3-го мая", що її шляхта навіть не хотіла ухвалити, бо на 509 послів і сенаторів 4-літнього сойму тільки 96 голосували за ухвалу конституції. Пізніше, коли завдяки соймикам таки ухвалено її, то шляхта ані не впроваділа її в життя, ані не боронила її. Професор Смоленський подає, що в найбільш чистому, незіпсутому, польському воєвідстві, в Серадщині, по довгій агітації за оборону конституції з цілого воєвідства зголосилося тільки... — 12 осіб.

А вже просто символом цеї бездержавности польської шляхти 18-го століття був „король Стась", себто Станислав Понятовскі, останній польський король. Цей „хамелеон і комедіянт, марна душа", як його називає Свентоховскі, потрапив кричати декляматорським тоном про свою відданість Польщі, а одночасно тільки руйнувати скарбницю своєї держави і слухати наказів російського амбасадора.

Власне не так давно якийсь патріотичний співробітник журналу „Бунт Молодих" назвав польського короля, Степана Баторія, „найбільшим поляком, якого знає історія", і рекомендував його, як приклад для сучасности.

На це з обуренням пише польський публіцист, **Ст. Пясецкі**, таке:

„Трудно сказати щось більше сумнівне! Насамперед Баторій зовсім не був поляк, а мадяр; до кінця життя не навчився навіть по польськи і порозумівався з поляками латиною... Був це просто чужоземський спец від кермування, що поляки його запросили на престіл... Як мало Баторій вріс у Польщу (кермував нею, зрештою, тільки 10 літ), доказом можуть бути його слова, написані по соймовій заверусі з приводу скарання Самуїла Зборовського: „Колиб мені не ходило про славу, покинув би я це королівство".

Зрештою, такі непорозуміння трапляються частіше. Здавалосб, що памятник Коперникови у Варшаві так міцно підкреслює польськість Коперника. Тимчасом статтї **Єремії Васютинського** в газеті „Просто з мосту", розваживши особисті документи походження астронома, приходить до такого висновку: „Не треба впевняти, що Коперник був родовитим поляком, ще менше випадає поширювати це твердження за кордоном, що знає документи, які заперечують цьому".

В цій самій статті на питання: Хтож був Коперник — Васютинскі дає до зрозуміння, що він був — пруський патріот.

Другий памятник Варшави: войовничий швець, Кілінскі, що вимахує шаблею, теж діждався коментарів з боку варшавських істориків. **Болеслав Пях** в „Курєрі Поранному" цілковито усуває авреолю вийовничости з виступу Кілінського (в вісімнацятім столітті). „Шляхта, старшини — каже він — багаті банкирі і реміснии, що стояли в проводі змови, не мали жадних „кровожерних замірів". Вожд варшавського міщанства, швець, полковник і міністер, Ян Кілінскі, то зразок угодовости й нахилу до компромісів".

Провідник ендецької молоді, Ян Мосдорф, роздумує взагалі над вартістю шляхецтва в давній Польщі — („Про магнатів, жидів і селян"), Чому навіть по шведських війнах жаден селянин не діставшляхецтва за відвагу? — питається Мосдорф. Тимчасом жиди (особливо на Литві) у великій кількости діставали шляхецтво і прізвище з закінченням на „скі". Специяльно ненавидить Мосдорф магнатів, спераючись на ревеляціях професора Конопчинського. Як та магнетерія упадала перед Габсбурґами! Почавши від ґрафів Замойських, „то само і з Потоцким і довгим списом інших (за виїнятком українських — руських — князів та Понятовских, Сулковских і Понінских)".

Молодий проводир ендеків вкінці своєї статті пише так: „Ховаючи правду, до нічого доброго не дійдемо, заперечуючи факти, самі дамо тільки зброю в руки агентів міжнародного перевороту".

Багато прикладів розвінчування історичної пересади находимо в працях останніх кільканацяти років в Польщі. Професор **Скалковскі** розвінчав цілковито воєнні здібности Косцюшка. Останньо в „Пшеґльонді Всполчесним" опубліковано документи про те, що й польський герой опріківської леґенди, Яносік, був словак, а не поляк.

БРИТІЙСЬКИЙ ДУХ. — Не дивлячися на те, що він ранений, британський лікар оглядає жовнірів, ранених коло Солюму, форпості в Єгипетсько-лібійській пустині.

ГОЛОВНА УПРАВА САМОСТІЙНОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА
при співучасти 1. і 15. Відділу в Ню Йорку
влаштовує в 17-літну річницю мученичої смерти ОЛЬГИ БАСАРАБ

ЖАЛІБНИЙ КОНЦЕРТ

В НЕДІЛЮ, 9. ЛЮТОГО (FEBRUARY 9, 1941)
в STUYVESANT HIGH SCHOOL
15th STREET, BETWEEN 1st & 2nd AVENUES, NEW YORK, N. Y.

Початок у годині 7:30 вечором. Вступ 35 центів.

В програмі візьмуть участь: Український Хор, під проводом п. Т. Онуфрика. Промови виголосять: по укр. п-на Марія Клячко з Філядельфії, Па., по англійськи п-на Юлія Кусій з Джерзі Сити, Н. Дж. Сольо-спів: панни Оля і Віра Задорецька. Скрипкове сольо: п. Саляк. Декламації. Проситься о численну участь, щоб у той спосіб віддати належну пошану нашій героїні! 28,31 Комітет.

НАДЗВИЧАЙНЕ ЗІБРАННЯ
ЧЛЕНІВ
УКРАЇНСЬКОЇ РОЗБУДОВЧОЇ СПІЛКИ
UKRAINIAN DEVELOPMENT CORPORATION
(УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. ДОМУ В НЮ ЙОРКУ)
відбудеться
У ВІВТОРОК, 11. ЛЮТОГО 1941. Р.
в годині 8. ввечір
В ДОМІ КАРПАТІЯ,
217 Іст 6. вулиця, в Ню Йорку.
Предмет нарад: Становище членів спілки до загрози ліцитації дому.
ЗА ДИРЕКЦІЮ:
Василь Лазута, голова,
Семен Демидчук, секретар

БАРОН ФРАНЦ ФОН ВЕРРА, німецький летун, що взятий у неволю британцями й приміщений у таборі бранців у Канаді, втік звідти до Злучених Держав. Його вуха забандажовані, бо він обморозив їх підчас переїзду ріки Св. Лаврентія.

ЗРІСТ АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ

ВАШИНГТОН. — З днем 16. червня ц. р. американська армія буде начисляти близько півтора міліона вояків. Себто вона подвоїть те число, яке має нині. Вже нині Америка має більшу армію, ніж мала колинебудь в цілій історії, в мирнім часі.

В пятницю, 24. січня 1941. року помер у Шікаґо, Ілл., АНДРІЙ РУДНИЦЬКИЙ, член Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252. У. Н. Союзу. Покійний був довголітнім членом У. Н. Союзу. Похорон відбувся дня 28. січня. Покійний Андрій Рудницький походив зо села Ступниця, повіт Самбір, Західня Україна. Земля Йому пером! Микола Батюк, секр.

Чай зготований з молоком замісць з водою є дуже поживний для тих, що приходять до здоровля. Робиться його в той спосіб, що наливається горячого молока на листки чаю і полишається його через три минути, а опісля виливається до горнятка.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1941 РІК
● у гарних кольорах
● Календаріюм друковане українською мовою
● Свята означені чітким червоним друком
25 центів один 25
5 за $1.00
Гуртові ціни подаємо на більші замовлення.
Належитість треба посилати разом із замовленням.
На C. O. D. не висилається.
[ ] Молода Україна
[ ] Гуцул на полонині
[ ] Наталка Полтавка
[ ] Маруся з Івасем коло криниці
[ ] Сини Мої, Гайдамаки
[ ] Анґел Хоронитель на дітьми на мості
[ ] Анґел хоронить дітей перед поїздом
[ ] Анґел хоронить дітей в човні
[ ] Фарма: діти й качки
[ ] Маленька дівчина з песиками в городі
[ ] Фарма: жнива, діти збирають яблока
[ ] Краєвид: гори, город, хата, озеро
[ ] Рождество Твоє, Христе Боже, наш
[ ] Пресв. Серце Ісуса Христа
[ ] Пр.св. Серце Преч. Діви Марії
[ ] Матір Божа і св. Тереса
Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street.
Jersey City, N. J.

НА РОЗПУТТІ
Історія одної родини. Написав Р. Д. Савчак. З передмовою Л. Нигрицького. Ст. 128. Видавництво „Українська бібліотека". Видавець Іван Тиктор, Львів.
Оповідання одного адвоката, що через помилкове вихования не вдалися йому діти.
Ціна 50 центів.
Замовляйте в „Свободі"!
"Svoboda"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY, N. J.
В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА ЗНАХОДИТИСЯ „СВОБОДА".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ГЕЙВИН, КОНН.

Союзові збори.

Уряд Союзового Дня мав 21. січня ц. р. свої збори. Були приявні: предсідник Петро Дудко, Іван Шурин, касієр; Іван Глива, секретар, і Антін Маланчук, організатор. На тих зборах рішено дві справи: перша справа — Союзовий День. Такий День має відбутись дня 8. червня ц. р. з Полевою Службою Божою і на більшу скалю, ніж попередних років. Порядок Дня буде проголошений в „Свободі". Проситься членів слідкувати за оголошеннями. Друга справа — скликання зборів на останю неділю в місяци квітни, до Ню Гейвен, Конн., що припадає на 27. того місяця. На ті збори запрошується всіх урядників дооколичних відділів і вибраних на конвенцію делеґатів, а також усіх членів. Хочемо вірити, що ні один відділ не занедбає цеї справи і кожний пришле своїх делеґатів: Чим більше нас буде, тим краще будемо в стані обговорити всі союзові справи, а також загально українські справи. Бо знаємо всі добре, що У. Н. Союз дбає не лиш про матеріяльне обезпечення своїх членів, але також про їх моральне та духове обезпечення і про загально громадську українську роботу.

Іван Глива.

Дитина скорше засипляє і спить лiпше, якщо повний обід дістає в полудне, а не вечером.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Звичайні збори 204 відділу відбудуться в суботу, 8. лютого, о год. 8. вечір в гали **Стайвесант Гай Скул,** 15-та улиця (близько 1-шої Евні. Церковна гаяля на 14. вулиці є занята в цей день власниками). На тих зборах всі члени відділу обовязково мають бути приявними, бо попри полагоджения важних спрaв відділу, відбудеться вибір трох делеґатів і їх заступників на XX. конвенцію У. Н. Союзу. Та галя буде отворена того дня в годині 7. вечір і члени зможуть складати членські вкладки від того часу. — Е. Ляхович, предсідник; М. Близнак, секретар.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Тов. Вільна Україна, від. 200. У. Н. С., повідомляє всіх членів і членкинь У. Н. С., що сповнили всі свої обовязки, є повноправними членами і мають більше як 21. рік життя, щоб явились на зборах 8. лютого, в годині 7.30 вечір (субота) до льокалю С. Малафія, 90-14 — 95 Евня, Озон Парк, Н. Й., де буде вибір делеґата на 20. конвенцію У. Н. С. Уряд на 1941 рік вибрано як слідує: предс.: П. Господарець, кас. О. Коцопій, секр. В. Цісик, наглядателі хорих: М. Супек 97-33 — 88 стріт, Озон Парк, Н. Й. В. Балук, 91-20 — 95 Евня, Озон Парк, Н. Й. Контрольори: Г. Васьо, В. Воргуль; трестісти: Яків Жатковський і М. Ворона. Члени Товариства повинні всі обовязково явитись, щоб докінчити зачаті справи і останніх зборів і послухати доповнені справоздання контролі. — Петро Господарець, предс.; О. Коцопій, кас.; В. Цісик, сек.

Адреса секретаря: 85-31 — 101 Ст. Річмонд Гіл, Н. Й.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — На річних зборах Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70., 9. січня 1941. року, вибрано новий уряд на рік 1941 як слідує: Стефан Гнира, предс.; Данило Мадай, заступник предс.; Михайло Самоїл, кас.; Григорій Когут, заступник кас.; Антін Онисик, секр.; Стефан Костів, заступник секр.; контрольори: Стефан Костів і Григорій Євусяк. Збори товариства будуть відбуватись в гали Українського Народного Дому, 181-183 Флит стр., кожного місяця у вівторок по 10., як було дотепер. Уряд Товариства просить членство, щоби старалося приєднувати своїх кревних і знайомих, щоби вписалися в члени нашого Товариства і У. Н. Союзу. Родичів проситься вписувати свої діти в члени У. Н. Союзу, бо в ньому є будучність для українських дітей. В справах Товариства і У. Н. Союзу нашого відділу удавайтесь на адресу секретаря: А. Онисик, 117 Lake St., Jersey City, N. J. Phone: Journal Sq. 2-4298.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — На річних зборах Тов. Дарахівщина, від. 275., які відбулись 5. січня, вибрано уряд як слідує: М. Гречин, предс.; І. Сосульський, фін. секр.; Н. Манорек, касієр; Вол. Юрків, рек. секр.; М. Мельниченко, М. Іванчук, І. Мукула, контр. Збори будуть відбуватись в другу неділю в місяці в салі церковній, як було до тепер. Слідуючі місячні збори відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 8. вечір точно. Пригадується членам, які довгують, щоб вирівняли свої вкладки, бо інакше будуть наражені на неприємність. Проситься всіх прийти на збори, бо ці збори будуть дуже важні і повинні зацікавити кожного члена. На наші річні збори загостив головний організатор п. В. Загаєвич, що в своїй промові розказав багато нам корисного про значіння У. Н. Союзу, про вартість ріжного рода поліс, про зріст відділів і членів до У. Н. Союзу і закликав членів, щоби подбали про свої діти, щоби молодь наслідувала батьків, і кожда дитина повинна бути заасекурована в У. Н. С., а не в чужих компаніях. Члени відділу зложили п. Загаєвичеви належну подяку. — В. Юрків, секр рек.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349 відбудуться в неділю, 9. лютого в год. 2 пополудні в Набожинського. Проситься всіх членів прибути на збори, бо буде вибір делеґата на XX. звичайну конвенцію. Припоминаємо довгуючим членам, аби довг Товариству сплачували. —Ілько Шеґера, предс.; Дмитро Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

АЙРОНДЕКЮІТ, Н. Й. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289., відбудуться в неділю, 9. лютого, в год. 2. пополудні в домі, де звичайно. Проситься членів прибути на ті збори на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. — Н. Головка, секр.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64. відбудуться в суботу 8. лютого у 6. годині. Просимо членів, аби були присутні. Є дуже важна справа: будуть вибирати делеґата на 20. конвенцію У. Н. С. Прошу вас всіх членів прийти. Новий уряд на рік 1941: Предсідник Василь Матічук, заступник Іван Верхолюк, касієр Сергій Винярський, заступник касієра Семен Дворецький; фінансовий секретар Іван Бурнас; контроля книжок: Михайло Сас, Іван Верхолюк; Тростіси: Гнат Ничка, Семен Дворецький; опікуни хорих: Теодор Гайда, Антін Зілінський, прапорчики: Василь Атаманець, Іван Гема, дверник: Михайло Бурнас.

ВІЛІНГ, В. ВІРДЖІНІЯ. — Збори від. 56. відбудуться 9. лютого в годині 2. пополудні в Церковній галі. Контроля здасть звіт за 1940 рік. Буде також вибір делеґата на конвенцію. Всі члени обовязково мають бути на зборах. — І. Ковальчик, голова; П. Вітенко, кас.; М. Медвідь, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 155., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 3. пополудні, в гали У. Н. Дому. Проситься всіх членів прийти на означений час, і вирівнати свої залеглости. Буде вибір делеґатів на XX. конвенцію У. Н. Союзу. — Іван Балух, предс.; Василь Дригинич, кас.; Андрій Ярмчевський, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, С. АЙ. — Мітинг Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211., відбудеться в неділю, 9. лютого, в год. 2:30. Всі члени і членкині Союзу повинні явитись на мітинґу, бо буде вибір делеґата на конвенцію. Уряд просить всіх прибути на означений час на галю, де звичайно завше відбуваємо мітинги. — За уряд: Микола Слободзян, предс.; Петро Телишевський, кас; Григорій Демкович, секр.

ЙОНГСТАВН, О. — Місячні збори Бр. св. Івана Хрестителя, від. 230., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 1. пополудні точно, бо потому ґаля занята. Збори відбудуться в У. Н. Домі, 525 В. Райен Евня. Кожний член має явитися і заплатити своє місячне на мітингу, а не по мітингу, щоби збирати цілий місяць по хатах. На тім мітингу будеться вибирати делеґата на XX звичайну конвенцію У. Н. Союзу, та комітет Ювилейного Балю. — За уряд: Теодор Періг, предс.; Михайло Мушинський, кас.; Іван Павловський, секр.

ГЕМТРАМК, МІШ. — Звичайні збори Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94., відбудуться в неділю, 9. лютого точно в годині 1:30. Кождий член повинен інтересуватися тими зборами, бо на тих зборах буде вибір делеґатів на головну 20. Конвенцію У. Н. Союзу. Проситься усіх членів прибути начас. — За уряд: М. Машталяр, предс.; І. Заблоцький, секр. фін.; М. Бабій, касієр; А. Патра, секр. рекорд.

КНЯЗЬ ВИНДЗОР, що відвідав повітряні маневри в Майемі, на Флориді, розмовляє з д-ром Карті, що лікував зуби княгині Виндзор.

UFS

ДАВНЯ МОДА. — На бенкеті вчесть президента Рузвелта в Волдорф-Асторія Готелі в Ню Йорку жінка президентового сина Френкліна була одіта в цю сукню, що була в моді в 1901. році.

UFS

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. Вас. Великого, від. 364., відбудуться в неділю, 9. лютого, в Укр. Домі, Іст Сайд, 3161 Іст 93 стр., точно в годині 2:30 пополудні. Справа дуже важна. Тому кожний член і члениця повинні бути на зборах. Також буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Напоминається довгуючих членів, щоб вирівнали свій довг, як також за діти. В противнім разі будуть суспендовані. — Мих. Бурко, предс.; Ст. Кравчук, кас.; Мих. Сентій, рек. секр.; Ів. Сподар, фін. секр.

КОТСВИЛ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 248., відбудуться в неділю, 9. лютого, зараз по Службі Божій. Проситься членів так і членкинь, щоб явилися як один, бо будеться вибирати делеґата на Конвенцію У. Н. Союзу, і щоб члени не передавали грошей без другого на збори, тільки щоб самі явилися, бо інакше будуть підлягали карі після статута. Напоминається членів, щоб платили свої місячні вкладки на час і по зборах, а не тягнути до кінця місяця, бо розмет цього місяця треба скорше висилати, бо цей місяць є коротенький. Ви понаучувалися, щоби до вас аж до хати приходити; цього більше не буде робитися. — Михайло Пик, предс.; Михайло Маскула, кас.; Цанько Турчин, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів прибути на збори, бо буде вибір делеґата на Конвенцію У. Н. Союзу. Привести з собою нових членів до Тов. Сокіл і вирівнати свої вкладки. — Т. Кальмук.

БЕРВІК, ПА. — Збори Тов. ім. М. Грушевського, від. 164., відбудуться в неділю, 9. лютого, точно в годині 2. пополудні, в гали церковній. Проситься всіх членів місцевих і позамісцевих прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір делеґата на Конвенцію У. Н. Союзу. — Іван Роль, предс.; Петро Ґелетій, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. — Місячні збори, Тов. Запорозька Січ, від. 132., відбудуться в неділю, 9. лютого, в гали церковній, зараз по Службі Божій. Проситься всіх членів прийти на означений час. Буде вибір делеґата на XX. звичайну конвенцію У. Н. Союзу. Проситься всіх членів вирівнати свої довги; в противнім разі будуть суспендовані. — Уряд: Гр. Коніцький, предс.; Дм. Сова, секр.; Ю. Несторович, кас.; Мих. Усик, секр. рек.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Мир, від. 324., відбудуться в суботу, 8. лютого, в домі Укр. Громади на 23 і Бравн, в 8. годині вечером. На цих зборах буде вибір делеґата на Конвенцію У. Н. Союзу. Річні збори Тов. Мир, від. 324., відбулись 11. січня 1941., в домі Укр. Громади на 23 і Бравн ул. На тих зборах відбувся цілорічний звіт за рік 1940. і вибір уряду на рік 1941., до котрого ввійшли як слідує: Олекса Горохівський, предс.; Григорій Гонта, заст.; Михайло Ґелета, кас.; Никола Бурак, заст.; Григорій Бучко, секр.; Михайло Туркот, заст.; Іван Мельничук і Йосиф Матлюк, контрольори. — За уряд: Гр. Бучко, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 8. лютого, в 8. годині вечером, в салі 30 Іст 7 улиця. Проситься всіх членів прийти на ці збори, бо поза звичайні братські справи буде вибір делеґатів і їх заступників на конвенцію У. Н. Союзу. — І. Серединський, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. — Звичайний мітинг Тов. Українська Січ, від. 182., відбудеться в год. 2. пополудні в неділю, 9. лютого, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Евня, Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад важні справи: вибір делеґата на 20. Конвенцію У. Н. Союзу тому обовязком є кождого члена і члениці прийти на збори. — І. Живіцький, предс.; Г. Яськів, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Місячні збори Сестрицтва Пр. Діви Марії, від. 151., відбудуться в неділю, 9. лютого, в годині 2. пополудні в гали парохіяльній. Проситься всіх членицьмісцевих і позамісцевих обовязково прийти на збори, бо є справи до полагодження. Також буде вибір делеґатки на 20. конвенцію. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Анна Пипюк, секр.

ШЕНАНДОА, ПА. — Місячний мітинг Бр. св. Володимира, від. 98., відбудеться 9. лютого, в годині 2. пополудні в парохіяльнім домі, Вест Центер Стріт. На мітинґу буде вибір делеґата на 20. Конвенцію. — За уряд: Николай Максимчук, пред.; Іван Зембв, кас.; Іван Чорній, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Єдність, від. 163., відбудуться в неділю, 9. лютого, в домі горожан, 847 Н. Френклин вул., в годині 1. пополудні. На порядку дня, є важні справи до порішення, як також буде вибір делеґата на конвенцію У. Н. Союзу. Присутність всіх членів обовязкова. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 251., відбудуться в неділю, 9. лютого, зараз по Сл. Божій. Отже кожен член й члениця повинні на цих зборах явитися й вибрати делеґата й заступника на Конвенцію У. Н. Союзу, бо на другі місячні збори буде вже запізно. Також маємо вибрати пікніковий комітет. Напоминається тих членів, котрі забувають платити свої вкладки й приходити на місячні збори, щоб потому не нарікали, як зістануть суспендовані. — За уряд: М. Карась, пр.; Н. Страп, фін. секр.; Й. Керик, секр.

ПТАХИ Й ПОГОДА

Славний дослідник життя птахів, д-р Курт Флеріке, пише в своїй книжці п. з. „Птахи на мандрівці" про відчування птахами наперед погоди ось що: „Переконання деяких людей, що птахи можуть на кілька тижнів чи навіть на кілька місяців наперед передбачувати погоду, і відповідно до того скоріше відлітають від нас в осени до теплих країв, передчуваючи вчасну зиму, — зглядно скорше прилітають до нас на весну з теплих країв, передчуваючи в нас вчасну весну — нічим не обосноване. Навпаки — можна доволі часто обсервувати, що птахи прилітають до нас на весну з теплих країв ще перед уступленням морозів, які доволі часто бувають у нас ще на весну. Прилетівши, в разі морозів, знова вертають на якийсь час (особливо деякі роди птахів) дещо на полудне, щоб як уступлять морози, знова вернуть. Деякі знова в наслідок морозів масово гинуть в тім місці, де їх захопили морози. Не можна отже вважати вчасний приліт птахів на весну за віщування вчасної весни. Одначе не можна заперечити, що птахи передчувають погоду на шість до двадцятьчотири години наперед. Особливо з їхнього захования можна з доволі великою правдоподібністю передбачити напередні наглі зміни погоди, бурі і т. д. І нічого в тім дивного, бо птахи в далеко більшій мірі, як люди й інші звірята, відчувають ріжні стани погоди та можуть відчувати і відчувають зміни погоди, що надходить. Це тому, що зокрема їхне тіло в дуже високім ступені вразливе на погоду, вже хочби з тої причини, що кости птахів частинно наповнені повітрям. І треба признати, що селяни дуже часто бистро спостерігають і мають слушність, коли наприклад кажуть: коли дикі гуси, які селяни часами теж називають „сніговими гусьми", хоч вони з властивими сніговими гусьми не мають нічого спільного, летять над нашими полями на полудне, то це, майже без виїмку, ознака, що в найближчих днях впаде сніг і прийде мороз.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

DR. M. SMITH
NEW ADDRESS
224 E. 15th ST., NEW YORK
Between 2nd & 3rd Aves.
Hours: 12—2, 6—8.
Tel.: STuyvesant 9-1679

Д-Р С. ЧЕРНОВ
- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіза крови для подружого свідоцтва.
- Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години: 10—8; неділя 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X. & Флюроскоп. — Екзамінація $2.00

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ Й ОКОЛИЦЮ
МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цею прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. $295.00
Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цминтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150
Обслуга найкраща.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ТАРЗАН, ч. 219. Безвиглядні перегони.

REX MAXON

AS TARZAN STARTED AGAIN IN SEARCH OF THE WILD GIRL, AN ASKARI CAME SHOUTING FROM THE CAMP. "BWANA TO MY... HE GONE!"

В хвилі, як Тарзан пустився знов у розшуки за дикою дівчиною, прибіг задиханий аскарець і закричав: „Пане, пропав десь панич Том".

UNITED FEATURE SYNDICATE, Inc.

IMMEDIATELY THE JUNGLE LORD TOOK UP THE HUNT FOR THE MISSING BOY, AT HIS SWIFTEST PACE HE WAS AN HOUR AWAY!

Миттю кинувся Тарзан в нетри, щоб наперед знайти Тома. Але він був віддалений від нього годину маршу, навіть при його скорості.

WHILE TOMMY'S DEATH WAS A MATTER OF SECONDS. "HELP!" THE POOR LAD CRIED, HOPING TO BRING GAMBU TO HIS AID!

Тимчасом життя Тома висіло на волоску. Лев вже доганяв його. Хлопець з розпуки кричав помочи, думаючи, що може десь у поблизу є Гомбу.

BUT GAMBU, SAFE IN HIS TREE-TOP HAVEN, REJOICED. HIS TRICK TO DESTROY THE BOY WAS SUCCEEDING!

-219-

Але Гомбу сидів безпечно на дереві і не думав його рятувати. Він радів, що його плян знищити хлопця так добре вдавався.

Ошукався

— Кум Іван у злості за те, що я йому не віддав грошей, вдарив мене вчора в лице й вибив два зуби, але ошукався.

— Чому?

— Бо оба зуби були й так спорохнявілі.